

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGŲ
ĮSTATYMO NR. I-1367 10, 11, 27 IR 33 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS SISTEMOS ĮSTATYMO
NR. I-552 12, 61 IR 63 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai.

Atsižvelgiant į kintančią demografinę situaciją Lietuvoje (gimstamumo mažėjimas, senstanti visuomenė, aukšti emigracijos rodikliai), rajonų ligoninėse mažėjantį teikiamų paslaugų kiekį ir kitas priežastis, vis dažniau atsiranda poreikis reorganizuoti (jungti) skirtingų steigėjų asmens sveikatos priežiūros įstaigas. Pagal galiojantį teisinį reguliavimą rajono ligoninę, kurios steigėja savivaldybė, prijungus prie ligoninės, kurios savininkė valstybė (teises ir pareigas įgyvendina SAM), visos rajono ligoninės savininko (dalininko) teisės ir pareigos pereina valstybei ir po prijungimo ji neturi jokių galimybių dalyvauti priimant svarbius, su rajono ligonine susijusius sprendimus.

Manytina, kad po prijungimo buvusios rajono ligoninės, ir toliau teikiančios ASP paslaugas to rajono gyventojams, dalininkas turi turėti galimybę dalyvauti visuotiniame dalininkų susirinkime bendrai sprendžiant įstaigai aktualius klausimus. Tas pats pasakytina ir apie tuos atvejus, kai jungiamos skirtingų savivaldybių pavaldumo ASP įstaigos (rajonų ligoninės).

Įstatymų projektų tikslas – tobulinti asmens sveikatos priežiūros valdymo modelį taip, kad būtų užtikrintas: 1) visiems prieinamas ir kokybiškas asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimas; 2) racionalus ir efektyvus finansinių, techninių ir žmogiškųjų išteklių panaudojimas. Siekiant šio tikslo, siūloma Sveikatos priežiūros įstaigų įstatyme įtvirtinti galimybę LNSS viešųjų įstaigų steigėjais tapti valstybei kartu su savivaldybe (savivaldybėmis), taip pat patikslinti šio įstatymo nuostatas dėl galimybės steigėjomis būti kelioms savivaldybėms.

Sveikatos sistemos įstatymo 12, 61 ir 63 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas yra lydintysis įstatymo projektas. Jame siūlomi pakeitimai yra susiję su šio įstatymo galiojančių teisinių nuostatų patikslinimu, siekiant jas suderinti su Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo nuostatomis.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

Lietuvos Respublikos Seimo narys Antanas Matulas.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai.

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 27 straipsnis nustato subjektus, kurie gali būti LNSS viešųjų įstaigų steigėjais ir institucijas, kurios gali įgyvendinti šių įstaigų savininko ar dalininko teises ir pareigas. Šiuo metu galiojantis įstatymas numato, kad LNSS viešųjų įstaigų steigėjais gali būti valstybė, savivaldybė, valstybinė aukštoji mokykla (universitetas) kartu su valstybe ir valstybinis mokslinis tyrimų institutas kartu su valstybe.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 10, 11, 27 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu siūloma:

1) siekiant suderinti tarpusavyje įstatymo nuostatas, nustatančias LNSS viešųjų įstaigų steigimą ir šių viešųjų įstaigų savininko ar dalininko teises ir pareigas įgyvendinančių institucijų kompetenciją (teises ir pareigas):

1.1) pripažinti netekusiu galios Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 10 straipsnio 1 punktą,

1.2) pakeisti šio įstatymo 10 straipsnio 4 punktą ir nustatyti, kad Sveikatos apsaugos ministerija privalomas sveikatos priežiūros užduotis ir jų finansavimo bei įgyvendinimo tvarką nustato ne pavaldžioms, bet toms įstaigoms, kuriose ji įgaliota įgyvendinti valstybės kaip įstaigos savininkės teises ir pareigas;

1.3) pakeisti šio įstatymo 11 straipsnio 2 dalį ir nustatyti, kad ne LNSS įstaigų steigėjai, o savininko (dalininkų) teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos privalo užtikrinti, kad būtų įgyvendinti minimalūs LNSS įstaigų išdėstymo ir jų struktūros reikalavimai;

2) pakeisti šio įstatymo 27 straipsnio 2 punktą ir nustatyti, kad savivaldybių tarybos gali įgyvendinti ne tik LNSS viešosios įstaigos savininko, bet ir dalininko teises ir pareigas (tokiu būdu sudarant teisinę prielaidą kelioms savivaldybėms būti LNSS viešosios įstaigos steigėjomis);

3) šio įstatymo 27 straipsnį papildyti nauju 3 punktu ir nustatyti, kad LNSS viešosios įstaigos steigėjais gali būti valstybė ir savivaldybė (savivaldybės). Šiuo atveju Sveikatos apsaugos ministerija įgyvendintų valstybės, kaip viešosios įstaigos, dalininkės teises ir pareigas, o savivaldybės taryba (savivaldybių tarybos) įgyvendintų savivaldybės (savivaldybių) kaip viešosios įstaigos dalininkės (dalininkų) teises ir pareigas;

4) papildyti Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 33 straipsnį naujomis 3 ir 4 dalimis, kurios nustatytų LNSS viešosios įstaigos, kurios steigėjais būtų kelios savivaldybės arba valstybė su viena ar keliomis savivaldybėmis, sudėtį (kokie subjektai ir po kiek narių į stebėtojų tarybą siūlytų / deleguotų). Tuo pačiu, siekiant teisinio aiškumo, siūloma tikslinti šio įstatymo 33 straipsnio 3 dalies

nuostatas, kurios nustatytų LNSS viešosios įstaigos, kurios steigėjais būtų valstybė arba savivaldybė, sudėtį, o nuostatą, nustatančią, kad stebėtojų tarybos narių kadencijų skaičius nėra ribojamas, suformuluoti kaip šio įstatymo 33 straipsnio naują 8 dalį.

Įtvirtinus įstaigos pavaldumą valstybės ir savivaldybės subjektams, būtų įgyvendinamas bendras valstybinis ir vietos savivaldos sveikatos gerinimo reikalų tvarkymas ir sveikatos priežiūros įstaigų veiklos reguliavimas pagal abiem subjektams įstatymais nustatytą kompetenciją. Būtų sudarytos teisinės prielaidos efektyvesniam valdymui, racialesniam ir efektyvesniam finansinių, techninių ir žmogiškųjų išteklių panaudojimui, skaidresniam viešųjų pirkimų organizavimui sveikatos priežiūros įstaigose. Taip pat tikimasi objektyvesnių sprendimų svarbiausiais įstaigos valdymo klausimais, nes sprendimo teisė priklausytų ne vienam, o dviem ar daugiau subjektų (pvz. SAM ir savivaldybės taryba, arba kelios savivaldybių tarybos).

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 12, 61 ir 63 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu siūloma papildyti LNSS veiklos organizavimo lygių sąrašą dar vienu punktu (t. y. įtvirtinti mišrų LNSS veiklos organizavimo lygį), taip pat patikslinti šio įstatymo 12, 61 ir 63 straipsnių nuostatas, reglamentuojančias valstybės arba savivaldybės, kaip LNSS įstaigų steigėjų, savininko ar dalininko teises ir pareigas įgyvendinančių institucijų kompetenciją.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Įstatymo projektas įtakos korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir plėtrai.

Įstatymo projektas neturės įtakos verslo sąlygoms ir plėtrai.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Priėmus įstatymą galiojančių teisės aktų keisti ar pripažinti netekusiu galios nereikės.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo bei Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

Įstatymo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją bei Europos Sąjungos dokumentus.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įstatymo lydimųjų aktų, – kas ir kada juos turėtų parengti, šių aktų metmenys.

Priėmus įstatymą galiojančių teisės aktų keisti ar pripažinti netekusiu galios nereikės.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).

Teikiamo įstatymo projekto nuostatomis įgyvendinti papildomų valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšų nereikės.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Specialistų vertinimų ir išvadų Įstatymo projekto rengimo metu negauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Nėra.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.

Teikia Seimo nariai